

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS; manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Martis decimâ-ſeptimâ menſis Decembris, Anno Domini M. DCC. XLIII.

M. THOMA-RENATO GASNIER,
Doctore Medico, Præſide.

I.

An incipienti Pleuritidi aliquando Emeticum?

ERICULOSIS affectibus pleuritidem annumerare ne addubites; in eo ſi quidem inhæret lateri lethalis arundo: eorum quos miſit ad plures vix reperias numerum: nullus in hominum vitam invadit frequentiùs; morbus eſt omnium anni temporum; Hyeme graſſatur & Æſtate, Vere & Autumno, frequentiùs tamen Hyeme, & Ver inter & Æſtatem; cuilibet familiaris regioni: ſive ſis Colchus an Aſſyrius, Thebis nutritus an Argis, perindè illi obnoxius es; æquo pulſat pede

masculum & fœminam, juvenem & senem, licèt huic ut plurimùm sit lethalis ob virium infirmitatem, illi verò maximè periculosus propter mali vehementiam: Pleuritidis duplicem constituerunt speciem, non à materiâ nec à causâ morbi, sed à parte laborante sumpto discrimine; veram dixerunt, inflammationem membranæ costas succingentis, plevram vocant; spuriam verò, quæ musculis meso-plevriis insidet; quemlibet lateris dolorem pro Pleuritide habere errare est; afficiunt thoracem dolores atrocissimi, à quibus abest febris, respiratio stat facilis, pulsusque permanet æqualis, hos sanè Pleuritides appellaveris immeritò; horum enim signa ut & causæ sunt diversa: at legitimæ & nothæ Pleuritidis causæ, signa, symptomata ferè sunt eadem; in illâ tamen graviora sunt omnia, in hac verò remissiora; non enim adeò urget febris acuta, quæ utrique est assidua, respiratio nec tam difficilis, etsi crebra & parva, & latere petitus imò spiritus, pulsus nec ita durus & tensus, licèt inæqualis & frequens, dolor lateris non æquè pungens & distendens, sed pressione & decubitu excandescens, quod in verâ Pleuritide minimè accidit, quia morbus internus; unde decubitus in latus ægrum facilis, in sanum verò maximè molestus & gravis; deorsùm enim propendens tumor, pondere membranam distendit & dilacerat.

I I.

APTE si curare volueris, morborum nihil te fallat origo, & caveas pro Junone nubem corripere; fœlix sanè qui potuit malorum cognoscere causas, quas caliginosâ premit nocte, non solùm natura, sed & systematum Logodædaleorum farrago mirabilis, fingendique & opinandi effrœnata libido. In morbis hic suum commendat Archæum, quem iratum enixè studet placare, furentem mulcere, territum confirmare; at quis hæc Chimæras spectraque volitantia non diceret? Ille toto crepat ore fibrarum corrugationes, crispaturas, Erethismum. Hæc autem omnia morborum effectus, non causas quis non videat? Fœtus non parentes? Opera, non opifices? Quid enim habent quod non acceperint à fluidis solida seu fibræ? Quorsum igitur iis tantùm arrogare? Qui in venis & arteriis laudabilis est sanguis, dum purus liberè fluit, nullique non aptus usui, si momento moveri desinat, vitium capit, fitque rudis & indigesta moles, morbos tantùm apta producere; in his quidem vitiari solida lubens fatebor, sed vitium à fluidis mutuari, Fabio vel Judice vincam: Reclamas? Miror equidem! Exemplo sit Pleuritis; hanc sanè non aptiùs, quàm ab inspissatâ sanguinis diathesi, aut quorumdam, ex quibus conflatur humoribus repetes; sive enim frigore à balneo, refrigeratione à violento motu, aëre & potatione frigidiori, serum madefaciendæ plevræ dicatum seu perspirationis materies lentorem & crassitiem solitò majorem acquirant, hinc tùm infarctum & dilatationem plevræ vasculorum, tùm vicinorum sanguinis vasorum compressionem, tùm demum ipsius moram, quin & effluxum, proximum inflammationis auctorem, facilè deduces. Non igitur Pleuritidem committant tonica vasorum *strictura*, coarctatio spasmodica, fortior villorum elater, fibrarum occillatio crebrior, petulans, nec reorum delicta fluidorum luat immerita solidorum vis systaltica, cùm quicquid habet vitii, fluidis acceptum referat.

I I I.

MORBOS plerosque à morbis discernere difficilè quidem: sed eorum causas, ut plurimùm, intricatas evolvere, & in apricum proferre adhuc difficiliùs: nec nisi verè Medico datur. Hic in causæ proximæ diagnosi non quiescit

otiosus, sed ulteriùs & ad fontem mali progreditur. Hinc affectus specie prorsus similes, re & origine diversos distinguit; nam mobilis est & varia malorum natura. Nec morbum curare contentus, illius causam subducere satagit. In Pleuritide plevra inflammatorio tumore tentatur; hic venæ sectionem repetitam dubiò procul postulat: ad hæc attendat Medicus necesse est; sed præterea quis modus inflammationis, quæ sanguinis crasis, quale illius vitium, æstimanda; & si quidem viscidus & crassus sanguis tumorem produxerit, si stomacho tumultum lenta ferat pituita, si ille vinoque ciboque fervet, si corpus hesternis onustum vitiis unà prægravat animum, atque humo affigit divinæ auræ particulam, hæc sanè Emeticum indicant, quicquid in contrarium clamitent nonnulli; illud in his casibus periculosum esse fuge suspicari; hoc primarum viarum educet saburram, summi mali materiam, quæ infirmo capiti, quin & pectori fluet utilis, utilis alvo; quippe illa pondus est noxium, quo sublato prosiliet sui compos natura, frænis remotis.

I V.

DE Anacatharsi equidem quid malè cogitas, quæ malum altis defixum radicibus evellit & eradicat? Quid times, cæco ductus præjudicio, turbas & procellas à remedio motos componente fluctus? Quid vereris irritationem à medicamine mali irritamenta subducente? At, ais, benigniora etiam vomitoria sitim, calores, tormina, & sexcenta alia solent movere? Ab his sanguinis motus intenditur? Esto hæc locum habeant in iis, quibus siccum ardet jecur, & inquietis bilis inæstuat præcordiis, quorum sanguis fervidus ad excandescentiam pronus. At in morbis à lymphâ inspissatâ, & sero redundante oriundis, in quibus molesta est pituita, ut aliquando evenit in Pleuritide, mala quando copia ægrum sollicitat stomachum, & primas inquinavit vias, fonte hoc derivata clades in pectus fluit, tùm in Emetico stat tutissima salutis anchora, omnemque, prælibatis venæ sectionibus, paginam adimplet. Analogismum desideras? In dysenteria, quàm Pleuritidi valdè affinem quidam observarunt, sæviunt dolores atrocissimi, adsunt fibrarum tensiones, vellicationes, contractiones, quæ omnia vomitorio, radice nempe brasiliensi, semel adhibito, sæpenumerò sedantur, compescuntur: hac ratione Kermes minerale, remedium non quidem novum, sed quod, cùm aliquandiu, nescio quo fato, quasi obsoletum fuerit, nuper à quibusdam renovatum est, & Regis liberalitate vulgatum, in Pleuritide & peripneumoniâ prudenter usurpatum, etiam circa initia mira præstat, tantùm valet in morbis vis Emetica.

V.

QUI Medicum se profitetur morbum curare debet, non neglectâ causâ, quâ sublatâ sæpe sæpiùs hic tollitur, aut si supersit faciliùs debellatur, profligatur. Si Pleuritidem cum fœdâ ventris proluvie conjunctam advertas, si morbum peperit cibus imperfectus & ardenti hærens stomacho, in hoc educendo una manet salus; sed quid istas auferet luxuriæ sordes? Huic scopo collimare si velis, & optatam studes metam contingere, propera saginis laxare stomachum, ut crudi ponant succi pericula, & libitinam evadat æger; hunc in finem Emetico nihil præstantiùs, hoc primam eruet mali labem; primis ergo temporibus (nam in festinatione securitas, nec cunctando in Pleuritide rem restitues) celebratis aliquibus venæ sectionibus, si audacem in illo præscribendo te præstiteris, innumera avertens symptomata omne feres punctum, & metuenda pelles pericula; alioquin multa renascentur, quæ sanguinis missione cecidere, sopitique ignes suscitabuntur.

Nec te ab hoc inſtituto deterreat antiquitas, mendoſâ Hippocratis interpretatione, occæcata: (*a*) *Concocta purgare & movere oportet, non cruda, neque in principiis, niſi turgeant; rarò autem turgent.* Turgent igitur aliquando, & tunc, teſte Hippocrate, movenda ſunt incipiente morbo; ſed quò maximè vergunt ducenda, & per loca convenientia, ut nihil invitâ facias Minervâ: hoc Artis opus, dùm naturam obſequentem reperit, parataque omnia, morbi auſpicatos contundit impetus; ſed in iis dijudicandis cautus ſis; in acutis enim *judicium difficile, experimentum periculoſum:* hæc non ſunt tyronis & imperiti, cui naſus nullus eſt, nec diſcipulo Philippi committenda; ſed majoribus curanda Medicis nempe exercitatis, qui cernant acutum, & ſapientibus; nam medendi rectè ſapere eſt fons & principium.

(a) Hippocr. aph. 22. ſect. 1.

Ergò incipienti Pleuritidi aliquando emeticum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciſcus-David Heriſſant.	*M. Joannes-Franciſcus Iſez.*	*M. Ludovicus-Petrus le Hoc.*
M. Antonius Bergier.	*M. Carolus-Franciſcus Boutigny des Preaux.*	*M. Antonius-Nicolaus Guenault.*
M. Jacobus-Franciſcus le Chat de la Sourdiere.	*M. Petrus Lalouette.*	*M. Petrus-Jacobus Maloüin, è Regiâ Scientiarum Academiâ.*

Proponebat Pariſiis, PETRUS CHEVALIER, Rhedonæus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1743, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Pariſienſis Typographi, 1743.